

EL PAÍS VALENCIÀ I EL NOMENCLÀTOR DE CARRERS DE BARCELONA

Josep M. VILARRUBIA-ESTRANY

L'any 1981 l'Ajuntament de Barcelona publicà el llibre: «*Nomenclàtor 1980 de les vies públiques de Barcelona*».

En aquesta publicació a més d'indicar el nom de la via pública, apareix l'entrada i la sortida.

A la vegada hi ha una explicació sobre el significat del nom del carrer i/o a qui fa referència el nom de la placa.

L'autor d'aquest manual indicava en la introducció que la consulta «obligada» a l'hora de realitzar el treball fou la GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA.

En canvi no varen ésser consultades les Actes Municipals dels antics municipis avui agregats a la ciutat de Barcelona i les pròpies de la ciutat.

A les Actes apareix moltes vegades permisos d'apertura de carrer (quantes vegades un propietari cedia una part de la seva propietat amb la única condició de què el nou vial tingués el seu nom), moltes vegades apareix un canvi de nom de carrer però per desgràcia no indicava el motiu del nou nom de carrer.

El propòsit d'aquesta senzilla comunicació és indicar les diferents vies públiques de Barcelona que el seu nom recorda un topònim del País Valencià i/o personatges nascuts o morts en aquesta terra.

Copiar aquesta llista no tindria cap mèrit per la meua part, per aquest motiu indicaré alguna errada existent al llibre inicialment indicat.

Afegiré també alguna nota aclaridora quan aquesta convingui.

Carrers dedicats a poblacions: Alacant, Alcoi, Borriana, Finestrat, Peníscola, Sagunt, Teresa de Cofrents, Teulada, Torrevella, València, Vila Joiosa, Vila-real, Vinaròs.

Respecte al carrer de València, avui només dedicat a València ciutat, és dels vials batejats per Víctor Balaguer.

L'historiador romàntic va voler que els noms dels carrers de l'Eixample tinguessin memòria dels diferents territoris que havien format part de la Confederació Catalano-Aragonesa. (No només a la seva capital).

Carrers dedicats a noms de rius i/o afluent: Alfambra, Segura.

Carrers dedicats a noms de comarques: Maestrat (carrer i travessia), Marina i La Plana.

Aquesta darrera fa referència a la Plana de Castelló, si l'autor hagués estudiat un xic la toponímia de l'antic municipi de Sant Joan d'Horta podria veure que el carrer i la Baixada de la Plana són dedicades a la Plana d'en Tarrida, topònim força antic en aquell rodal.

Carrers dedicats a Santuaris: Avellà

El Nomenclàtor indica que el carrer és dedicat al balneari i santuari d'aigües sulfuroses de la població de Catí.

Jordi Jové i Permànyer i el que escriu aquestes ratlles han pogut consultar documentació de l'any 1831 on ja apareix aquest nom.

És molt difícil que a principi de segle passat fos dedicat un carrer de Barcelona a un topònim força allunyat.

Carrers dedicats a personatges nascuts i/o difunts al País Valencià.

És la llista més nombrosa, a més d'indicar l'explicació facilitada pel Nomenclàtor indicaré algunes errades detectades així com algun comentari al respecte que aclarirà més l'explicació.

Carrer d'Arolas: Joan Arolas (Barcelona 1805-València 1849) poeta romàntic. Documentació consultada de la parròquia de Santa Maria del Pi apareix ja aquest carrer 99 anys abans del naixement del poeta indicat.

Carrer d'Ausiàs March: (Gandia 1397-València 1459). Poeta.

Carrer de Ballester: Joan Ballester Ayguals d'Izco (Vinaròs 1837-Barcelona 1888). Pintor i escenògraf.

Passatge de Bernat Fonollar: (Penàguila, Alcoià 1438-València 1516). Eclesiàstic i poeta.

Plaça de Borràs: (Comtat 1530-València 1610) pintor valencià.

L'any 1857 Clotilde Suxto de Borràs se li va concedir permís d'urbanitzar aquest indret des de l'Ajuntament de Sant Vicenç de Sarrià.

Carrer del Cardenal Reig: Enric Reig i Casanova. (València 1859-Toledo 1927). Bisbe de Barcelona.

Carrer del Comte de Salvatierra: Francesc Mestre i Laborde-Boix. (València 1872-1920). Polític i governador de Barcelona.

Aquest carrer pertany a Gràcia i no pas a Sant Gervasi de Cassoles, com és indicat al llibre estudiat.

Carrer del Comte d'Urgell: Jaume II, el Dissortat (Balaguer 1378-Castell de Xàtiva 1433) Fill de Pere II d'Urgell i de Beatriu de Cardona.

El nom del carrer ha quedat diverses èpoques sota el senzill nom d'Urgell.

Carrer de Francesc Tàrraga: Francesc Tàrraga i Eixea. (Vila-real 1854-Barcelona 1909). Guitarrista i compositor.

Carrer de Gabriel Miró: Gabriel Miró i Ferrer. (Alacant 1897-Madrid 1930). Escriptor i periodista.

Carrer del General Vives: Francesc Dionís Vives i Planes (València 1755-1840) Militar. Es distingí en la Guerra del Francès.

La veritat del nom del carrer és que està dedicat a Pere Vives i Vich (Igualada 1859-Madrid 1938). Fou aeronauta i enginyer militar.

Carrer de l'Historiador Maians: Gregori Maians i Siscar (Oliva, Safort 1699-València 1781) erudit.

Plaça de Jaume Iln: Jaume II de Catalunya i d'Aragó, anomenat el Just (València 1267-Barcelona 1327). Fill de Pere el Gran.

La plaça està situada ben a prop del monestir de Santa Maria de Pedralbes, fundat per la seva muller Elisenda de Montcada.

Carrer de Jaume Martí i Miquel: (La Vila Joiosa 1840-Madrid 1910). Periodista i poeta.

Carrer de Jaume Roig: També hi ha el passatge. Indica que fa referència al nom dels propietaris.

En un document datat l'any 1883 titolat «A los habitantes de Sans» apareix un propietari nomenat Jaume Roig com a signant. Tanmateix el carrer, que no pas el passatge, havia tingut altres noms anteriorment, fet que fa pensar que la dedicatòria del carrer i del passatge seria al valencià (autor de L'Espill o Llibre de les Dones) i no pas al santsenc quasi desconegut.

A la vegada per les dates que fou posat aquest nom no lluny d'aquest indret l'antiga Riera de Magòria fou designada carrer de Joanot Martorell, tots dos carrers pertanyen a l'antic municipi de Sants.

Carrer de Joanot Martorell: (Gandia 1413-1468). Cavaller i escriptor.

Autor de Tirant lo Blanch. Aquest nom fou respectat l'any 1939 tot i essent perseguida la llengua i cultura catalana.

Carrer de Jordà: Jaume Jordà (Alcoi 1650-València 1722). Historiador i Mestre en teologia, agustinà.

L'any 1842 Josep Jordà va urbanitzar aquest rodal avui ocupat pel carrer de Jordà. Que jo sàpiga no hi ha cap relació entre Jaume i Josep.

Carrer de Jordi de Sant Jordi: València s. XV. Poeta.

Carrer de Labèrnia: Pere Labèrnia i Esteller. (Traiguera, Baix Maestrat, 1802-Barcelona 1860). Lexicògraf, gramàtic i humanista.

Carrer de Lluís Vives: Joan Lluís Vives, (València 1492-Bruges 1540). Filòsof humanista.

Carrer del Mestre Serrano: Josep Serrano i Simeón. (Sueca 1873-Madrid 1941). Compositor.

Carrer de Navarro i Reverter: Carmel Navarro i Reverter. (València 1840-1903).

Escriptor, polític i ministre. Mentre fou ministre va visitar el terme de Sant Vicenç de Sarrià (on es troba el carrer).

Plaça del Pare Vitòria: Eduard Vitòria i Miralles. (Alcoi 1864-Barcelona 1958) jesuïta i químic, va fundar l'Institut Químic de Sarrià, situat al costat de la plaça.

Carrer i Passatge de Peris Mencheta: Francesc Peris Mencheta. (València 1844-Barcelona 1916). Periodista i polític va fundar el periòdic «El Noticiero Universal». Els anys vint i trenta d'aquest segle habitaven per aquest indret un bon nombre de periodistes i escriptors, com Lluís Almerich i Rovira i Virgili.

Carrer del Pintor Ribalta: Francesc Ribalta (Solsona 1565-València 1628).

Carrer de Roís de Corella: Joan Roís de Corella. (Gandia, 1433/43-València 1497). Escriptor.

Carrer de Sales i Ferré: (Uldecona 1843-Vinaròs 1910). Historiador i sociòleg.

Carrer de Sant Bertran: Lluís Bertran i Eixarc. (València ?-1583). Franciscà.

Carrer de Teodor Llorente: Teodor Llorente i Olivares. (València 1836-1911). Poeta, escriptor i polític.

Carrer de Vicent López: Vicent López i Portaña. (València 1772-Madrid 1850). Pintor.

Només ja per acabar l'explicació haig d'indicar que davant de l'explicació dels carrers de Ballester i d'Arolas el Nomenclàtor indica el signe □, aquest segons l'autor significa que la informació es «probablement correcta, però no se'n té seguretat absoluta».